

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592699504/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

var allerede kastet tilside for større Tanker og Formaal, især i hendes Nærhed – men hvilke vare de? De svævede ubestemte og formløse for mig.

Men hun udfyldte paa sympathetisk Kvindevis min Taushed. Hun havde ikke glemt min tidlige Ungdom, og hvad jeg dengang syntes at love, og ligesom min Søster havde hun store Forestillinger om mig og antog, at jeg nu kun var beskjeftiget med Forberedelse, hvorefter jeg vilde indtage min Plads blandt de Bedste hjemme, og skjøndt hun ikke sagde det directe, traadte det frem af hele Maaden, hvorpaa hun talte. Og saa spurgte jeg mig selv, hvor gammel jeg da var, om der endnu var Tid til at retfærdiggjøre de Forhaabninger, som to ædle Kvinder satte til mig, og jeg folte ved hendes Side, at der var Tid og Kraft og Villie, og det skulde skee – paa en eller anden Maade.

Og medens hun spurgte, kan jeg dog ikke sige, at hendes Interesse overveieude eller udelukkende syntes at angaae mig. Jeg var for hende en Del af Hjemmet, det traadte ved mig tydeligere frem for hendes Erindring, og samtidig bragte hun Alt, hvad der havde staaet dyrebart for mig fra min første Bevidstheds Tid, men som i de senere Aar var blevet fordunklet, frem i ny og inderlig Klarhed. Jeg huskede, hvorledes jeg havde bragt hendes Billed hjem med som en Fremmed i Huset, hvorledes de vare komne mig imode paa Stentrappen, og deres Billeder blandede sig med den vidunderlige romerske Nat og syntes manede op af Feen, den gode Genuus ved min Side.

Paa Trajans Forum, hvor Selskabet, betaget af det Blandede, Sælsomme, Gribende i Scenen – det magiske, kølige, tindrende Lys paa den brudte Marmorlund omkring den store Søile, de takkede, sorte Skygger fra Husene – trods al sin Tilboielighed til let Livsglæde talte dæmpet, havde Hr. v. Hompesch ved Generalindens Arm nærmet sig os og sagde: »Hvilket Syn! Er det ikke, som om Keiser Trajan og alle store Romere laae derude i Maanelyset og hvilede deres trætte Sjøle og lyttede til os! Der er noget Tilfredsstillende ved at tænke sig, at vore egne Elskede, der ere døde i Herren, omgive os i Atmosphæren og holde Øie med os.»

Hun sagde, da han havde fjernet sig: »Der er dog ikke megen Tilfredsstillelse ved at tænke sig Sjølene hvile for et Øieblik i en fredelig og lysende Atmosphære og maaskee om kort Tid blive drevne om af Storm og vaagne til Erindringen om Alt, hvad de have lidt paa Jorden af Had til hinanden. Den Tanke gjør det deilige, blide Maaneskin

klart eller melancholsk, især naar man har Nogen derude. Men hvad skal man troe? Det er umuligt at tvivle om det Evige og vanskeligt at forestille sig Personlighederne mødes og kjende hinanden hisset.

Jeg svarede, hvad jeg i Øieblikket følte, at denne romerske Nat syntes mig at bringe den store Gaades Løsning nærmere til vor Bevidsthed: Deroppe vilde vi mødes, ikke med vore Lidenskaber, men med vore Sympathier, og derfor vilde de gamle Fjender ikke have nødig at begynde Striden forfra, og ei heller behøvede man at ligge ubevidst ventende i den kolde Atmosfære.

«Det var godt, De sagde det,» svarede hun og tilføjede: «Der er noget høist Inciterende i en Aften som denne, og det beroliger at høre Dansk.»

Saa gik vi over det tause Forum, hvor de antike Soiler kastede deres lange, sorte Skygger paa den lysende Jord, gennem Titus's Triumphbue, ind i Ruinens Kæmpeskygge og mellem dens kolossale Grundpiller ind paa den skønne, næsten runde Plads, hvor hemmelighedsfuldt Lys og anelsesfuld Stillehed, omfattet af Amphitheatrets Stenmasse, laa omkring Korset. Vi vare uvilkaarlig saa tause, som om vi kunde forstyrre Nogen. Faklerne bleve tændte, og vi stege op mellem Kæmpemurene til de øverste Gallerier, med brudte Buer og Vinduer saa store som Porte, til den ene Side den dybeste Nat, til den anden Side Maanens Sølvglans paa de takkede Ruiner, at see til som et Bjerglandskab med hvide Tinder, dybe Afgrunde og de fjerne Fakler som Bjergmandslys. Denede var Menneskers og Dyrs Blod flydt i Strømme under et grunt Folks Jubel; der blev talt derom; men jeg kunde ved Hendes Side ikke bringe det levende for min Phantasi, jeg kunde ikke af Livets Gang oplange Andet end dets Fryd. Paa et rummeligt Sted greb Hr. v. Hompesch Leiligheden til at oplæse Brudstrykket af Byrons «Manfred» om Colosseum; men Ordene gik meningsløse forbi mit Øre, eller jeg brød mig ikke om dem; thi det er en Mand, der aldrig har elsket og derfor har sagt:

In life there is no present,
Et Nærværende har Livet ikke –

Livet skulde ikke have noget Nærværende, en Tid, en Stund, et Øieblik, hvori man hverken har Fortid eller Fremtid, et Lyksalighedsoieblik, der er sig klart bevidst, men tillige saa fast hvilende i sig